

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Ledning och styrning i Kungälv kommun

Riktlinje

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/1824
Beslut: KS § 366/2023, 2023-11-15
Ersätter tidigare beslut KS § 188/2018
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Ekonomichef
Senast uppdaterad av: Kommundirektör

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning	3
5. Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning	3
6. Förvaltningens styrning	4
7. Nivåer i styrning	5
8. Ansvar och roller	6
9. Budget och uppföljning	7
10. Intern kontroll	8
11. Levandegöra	8
12. Uppföljning	9

1. Inledning

Dokumentet beskriver strukturen för ledning och styrning i Kungälv kommun. Kommunens styrmodell "Från demokrati till effekt och tillbaka" tydliggör en gemensam struktur och gemensamma arbetssätt med syfte att få en enhetlig styrning av hela kommunkoncernen.

Styrningen innefattar både den politiska viljan till förändring och förvaltningens verksamhetsstyrning med grunduppdraget, kvalitet och utveckling. Budgeten är en grundläggande förutsättning för hela den kommunala verksamheten. Lagstiftning, styrdokument och ekonomiska ramar är överordnade i styrningen

Dokumentet tydliggör rollfördelningen där politiken beslutar om "vad-frågor". Förvaltningen hanterar "hur-frågor".

2. Relation till andra styrdokument

Det finns en nära koppling till Modellen för styrningen i Kungälv kommun – Från Demokrati till effekt och tillbaka samt budgetprocessen med tillhörande styrdokument samt styrdokument för intern kontroll.

3. Syfte

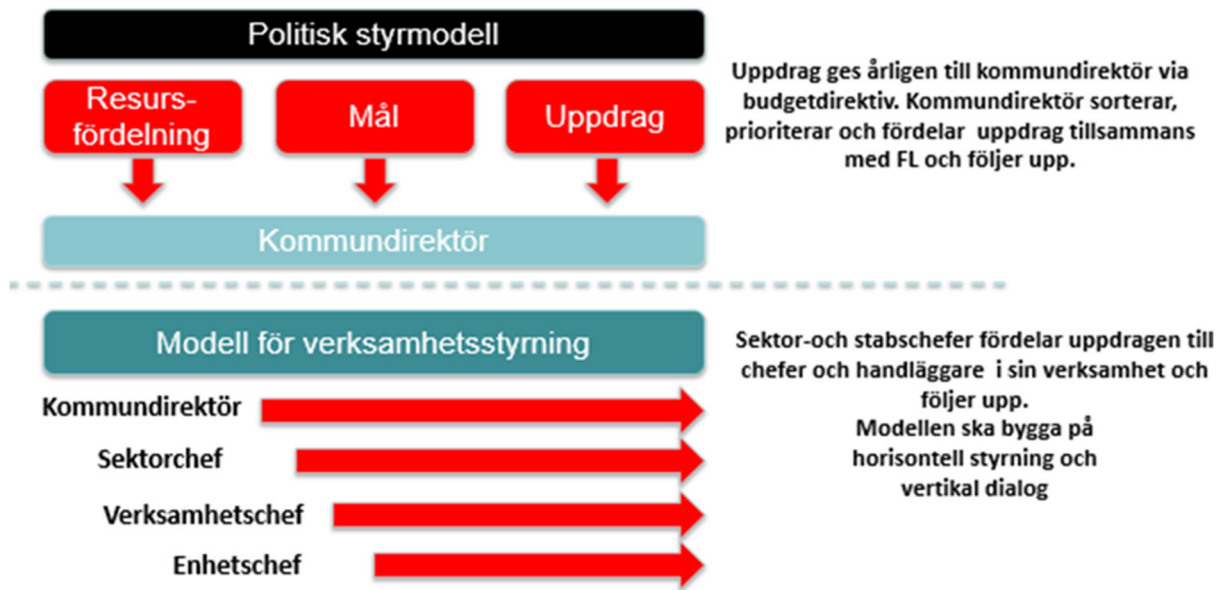
Syftet med dokumentet är att kortfattat beskriva strukturen för ledning och styrning i Kungälv kommun. Kommunens styrmodell tydliggör en gemensam struktur och gemensamma arbetssätt med syfte att få en enhetlig styrning av hela kommunkoncernen. Dokumentet tydliggör rollfördelningen där politiken beslutar om "vad-frågor". Förvaltningen hanterar "hur-frågor".

4. Mål och viljeinriktning

Målsättningen är att skapa förutsättning och styrning för att uppfylla lagar och krav och att tydliggöra en gemensam struktur och gemensamma arbetssätt i kommunkoncernen.

5. Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning

I den kommunala verksamheten ska det finnas en tydlig ansvarsfördelning mellan politiken och förvaltningen. Fördelningen mellan politiken och förvaltningen och bygger på principen att de politiska företrädarna beslutar om vad som ska uppnås i verksamheten och vilka mål som ska nås. Förvaltningens tjänstepersoner arbetar sedan fram strategier och aktiviteter för hur målen ska uppnås samt utarbetar underlag för politiska beslut.

6. Förvaltningens styrning

Modell för verksamhetsstyrning – MOVE är verktyget för att hantera förvaltningens verksamhetsstyrning på alla chefsnivåer, i en gemensam modell.

Förvaltningens verksamhetsstyrning innefattar den politiska viljan till utveckling och förändring. Förvaltningens verksamhetsstyrning med har grunduppdraget, kvalitet och utveckling i fokus. Budgeten är en grundläggande förutsättning för hela den kommunala verksamheten och de ekonomiska ramarna är överordnade i styrningen.

Vision, värderingar, mål, lagstiftning, uppföljningar, internkontroll, styrdokument

Tillitsbaserade ledning och styrning i Kungälv kommun är en del av verksamhetsstyrning och ledning och handlar om viljan och förmågan att ta vara på allas kunskap och kompetens och att sätta invånaren, omsorgstagaren, brukaren, den vi är till för, i centrum för välfärdstjänsterna.

Tillitsbaserad styrning och ledning handlar också om att våga skapa relationer över organisationsgränser för att kunna möta behov utifrån de förutsättningar som finns. För att möta behoven hos de vi finns till för, utgår vi från att samverkan och samarbete ger bättre förutsättningar för värdeskapande.

Tillitsdialoger mellan sektorer/stabsenheter, chefer och medarbetare och mellan sektorer/stabsenheter och bolag är till för att tjänstepersoner i tidigt skede ska kunna fånga upp utmaningar eller möjligheter. Formen samt innehållet för dessa tillitsdialoger definieras av respektive sektor och stabsenhet.

Systematiskt kvalitetsarbete

Kvalitetsledningssystemet tar sin utgångspunkt i hur verksamheten bedrivs och ska säkerställa att förvaltningen utvecklar tjänster av god kvalitet och med hög produktivitet, dvs. hög effektivitet.

7. Nivåer i styrning

Kommunfullmäktige (KF): är den högsta beslutande politiska nivån och som fattar beslut om politiska målen för den kommunala verksamheten. Det är också fullmäktige som fattar beslut i frågor som rör hela Kungälv kommun, som exempelvis övergripande vision för kommunen, finansieringsfrågor, utfärdande av direktiv och ramar, inriktningar samt strategiska mål och förutsättningar som anges i KF:s rambudget.

Kommunfullmäktiges beredningar: ansvarar för långsiktiga övergripande mål och policyer som rör respektive ansvarsområde. Beredningarna ska arbeta övergripande med visioner och värderingar. Syftet med beredningar är att bereda ärenden som ska avgöras av KF.

Kommunrevisionen: Kommunrevisionen utses av fullmäktige för att kontrollera att kommunens verksamhet sköts utifrån kommuninvånarnas intressen och att skattepengarna förvaltas på ett säkert och effektivt sätt. Varje år gör revisorerna en löpande oberoende granskning av all verksamhet inom kommunstyrelsen, myndighetsnämnder, beredningar, utskott och bolagen.

Kommunstyrelsen (KS): ansvarar för att det som KF beslutar genomförs, följs upp och utvärderas. Kommunstyrelsen har genom sitt reglemente fått i uppdrag av kommunfullmäktige att leda och samordna planering och uppföljning av kommunens verksamheter. KS beslutar om riktlinjer, regler och förvaltningens verksamhetsplan.

Kommunstyrelsen har ekonomiskt verksamhetsansvar. Som uppdragsgivare till kommundirektören har kommunstyrelsen också ansvar för kommunens resurser för personal och lokaler. Kommunstyrelsen ska ansvara för att fullmäktiges och kommunstyrelsens uppdrag genomförs och för att förvaltningens verkställighet följer fattade beslut. Kommunstyrelsen har även en samordnade roll för kommunens bolag, samt uppsiktsplikt över verksamheten deras verksamheter.

Kommunstyrelsen utskott: utskottens främsta uppgift är att bereda ärenden till kommunstyrelsen.

Myndighetsnämnderna: har till uppgift är att besluta och verkställa i enlighet med speciallagstiftning inom sitt ansvarsområde.

Koncernen: består av moderbolaget AB Kongahälla samt kommunens helägda kommunala bolag. Ändamålet med moderbolaget är att främja en aktiv ägarstyrning av kommunens bolag och samordning av koncernens verksamhet utifrån kommunfullmäktiges ägardirektiv, budget och andra styrdokument. Bolaget ska löpande följa upp dotterbolagens verksamhet och ska även svara för den finansiella samordningen inom koncernen.

Bolagsstyrelser: Bolagsstyrelser i dotterbolagen beslutar om det som rör det enskilda bolagets verksamheter. Det är kommunfullmäktige som fastställer ändamålet via bolagsordning och ägardirektiv.

Politiska ansvarsområden

Politiska ansvarsområden och arbetsform fastställs i reglemente/styrelsens arbetsordning, vilka även kan innehålla uppgift om vilken behörighet en styrelse myndighetsnämnd, har att fatta beslut i fullmäktiges ställe. Delegationsordning fastställer rätten att fatta olika typer av beslut i styrelsens eller nämndens ställe.

Delegationsordning

En delegationsordning beskriver var beslut fattas. Kommunstyrelsen och myndighetsnämnderna har rätt att delegera beslutsrätten till ett utskott eller åt en ledamot, ersättare eller anställd hos kommunen

Styrdokument

För att ange riktning inom ett visst område eller ett förhållningssätt till en viss företeelse kan ett styrdokument tas fram. Vision, strategi, program och plan har karaktären av färdriktningsdokument. En policy beskriver ett förhållningssätt, riktlinjer avser frågor rörande verkställighet och regler är tvingande dokument.

8. Ansvar och roller

KF är kommunens högsta beslutande organ. KF:s verksamhet regleras i första hand utifrån kommunallagen 3 kap 9 § (KL). Av lagtexten framgår att KF beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen, främst mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor, nämndernas, beredningar, utskott, organisation och verksamhetsformer, årsredovisning och ansvarsfrihet.

Nämnderna, beredningar och utskott beslutar i frågor enligt delegationsordningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ansvarar för. Kommunstyrelse och nämndernas, verksamhet granskas årligen av revisorer som utses av KF. Prövning av ansvarsfrihet för nämndledamöterna görs årligen av KF.

Nämnderna ansvar

Bestämmelser om nämndens, uppgifter och ansvar återfinns framför allt i kommunallagen, samt särskilt reglemente för nämnden. För vissa nämnders verksamhet gäller också särskild lagstiftning.

Styrning av bolag och stiftelse

Som nämnts tidigare är KF det högsta beslutande organet i kommunen. Det är KF som bland annat fastställer ändamålet med den kommunala verksamheten. KF utser styrelseledamöter i kommunägda bolag och stiftelse.

Enligt Kommunallagen 6 kap 1§ ska KS ha uppsikt över bolagen. Bolagens verksamhet granskas årligen dels av externa revisorer dels av revisorer som utses av KF. Prövning av ansvarsfrihet för styrelseledamöter och VD görs årligen på bolagsstämman.

Bolags- och stiftelsestyrelsers ansvar

Enligt aktiebolagslagen svarar ett aktiebolags styrelse för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets verksamhet. Styrelsen svarar också för att organisationen beträffande bokföringen/redovisningen och medelsförvaltningen även innefattar en tillfredsställande kontroll.

Aktiebolagslagen gäller i alla delar, vilket innebär att bolagsstämman beslutar om ansvarsfrihet för styrelse och VD. Den verkställande direktören skall sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar.

Ledning i sektorer, bolag och stiftelse

Sektorchefer och VD:ar ansvarar för den operativa verksamheten för sektorer, bolag och stiftelse. VD ska följa respektive bolagsstyrelses mål, riktlinjer och anvisningar samt tillse att överordnad styρνivå får den information och det underlag som erfordras för att fatta välgrundade beslut. Samtliga styrande nivåer i kommunen, KF, kommunstyrelse, nämnder, bolag och stiftelsestyrelser måste arbeta med flera olika tidshorisonter; kortsiktigt, medellång sikt och långsiktigt.

9. Budget och uppföljning

Struktur och tidsplan

Samtliga nämnder, beredningar, utskott, bolag och stiftelsestyrelser ska följa den kommungemensamma struktur- och tidplanen för budget- och uppföljningsarbetet. Kommunstyrelsen fastställer detta inför varje kalenderår.

Nämnden, beredningar, utskott, bolag och stiftelsestyrelsen ska besluta om en tid- och arbetsplan för det egna planerings- och uppföljningsarbetet. Nämnden, utskottet, bolag och stiftelsestyrelsen ska följa upp verksamheten månadsvis. Om särskilda skäl finns kan en nämnd, utskott, bolag och stiftelsestyrelse besluta om att avvika från kravet på månatlig uppföljning. Respektive nämnd, utskott, bolag och stiftelsestyrelse ska bedriva arbetet med planering- och uppföljning så att ansvaret för den egna verksamheten säkerställs, men också så att kommunstyrelsens uppsiktsplikt möjliggörs.

Nämnd, beredning, utskott, bolag och stiftelsestyrelsen har, utöver vad som anges i anvisningar från kommunstyrelsen, alltid ett ansvar att på eget initiativ informera kommunstyrelsen och/eller kommunfullmäktige om förändrade förutsättningar eller händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten.

Ansvar för budget

Den av kommunfullmäktige fastställda rambudgeten anger, kommunstyrelsen, nämnder, beredningar, utskott, bolag och stiftelsen kommunfullmäktiges inriktningar och prioriteringar inom givna ekonomiska ramar och gällande lagstiftning. De mål, planer, program och riktlinjer som kommunfullmäktige i övrigt antagit är underordnade budgeten och dess funktion är stödjande.

För kommunstyrelsen gäller att verksamheten ska bedrivas inom befintliga ramar och enligt gällande lagstiftning även om detta medför att de i budgeten angivna målen och inriktningarna inte helt kan uppnås. Kommunstyrelsen får inte överskrida sin ekonomiska ram avseende drift och/eller investering.

Kommunstyrelsen, bolag och stiftelsestyrelsen ska med utgångspunkt från kommunfullmäktiges budget initiera det egna budgetarbetet genom att utarbeta och besluta om ett inriktningsdokument för budget och affärsplan innehållande övergripande inriktningar och målsättningar för den egna verksamheten. Ansvaret för inriktningsdokumentet kan inte delegeras.

Kommundirektör, sektorchef och verkställande direktörs ansvar

Kommundirektör, sektorchefen och verkställande direktören ska månadsvis redovisa uppföljningsinformation om verksamheten till KS, nämnder, utskott, bolag och stiftelsestyrelsen.

KS, nämnder, utskott och bolag ska i sina protokoll låta kommundirektör, sektorchef och VD:s mening antecknas i frågor av väsentlig ekonomisk betydelse. Kommundirektör, ekonomichef och sektorchef, är skyldiga att i protokollet ge sin mening tillkänna i fråga om förslag som inte är uttryckligen finansierade.

Verkställande direktörens rättigheter och skyldigheter regleras i Aktiebolagslagen (ABL). Enligt ABL ska bolagsstyrelsen årligen upprätta en arbetsordning som fördelar ansvaret mellan VD och styrelse.

Ansvar för budget

Den av kommunfullmäktige fastställda rambudgeten anger, kommunstyrelsen, nämnder, beredningar, utskott, bolag och stiftelsen kommunfullmäktiges inriktningar och prioriteringar inom givna ekonomiska ramar och gällande lagstiftning. De mål, planer, program och riktlinjer som kommunfullmäktige i övrigt antagit är underordnade budgeten och dess funktion är stödjande.

För kommunstyrelsen gäller att verksamheten ska bedrivas inom befintliga ramar och enligt gällande lagstiftning även om detta medför att de i budgeten angivna målen och inriktningarna inte helt kan uppnås. Kommunstyrelsen får inte överskrida sin ekonomiska ram avseende drift och/eller investering.

Kommunstyrelsen, bolag och stiftelsestyrelsen ska med utgångspunkt från kommunfullmäktiges budget initiera det egna budgetarbetet genom att utarbeta och besluta om ett inriktningsdokument för budget och affärsplan innehållande övergripande inriktningar och målsättningar för den egna verksamheten. Ansvaret för inriktningsdokumentet kan inte delegeras.

Aktiebolagslagen gäller i alla delar, vilket innebär att bolagsstämman beslutar om ansvarsfrihet för styrelse och VD. Den verkställande direktören skall sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar.

Ledningen i sektorer, bolag och stiftelse

Sektorchefer och VD:ar ansvarar för den operativa verksamheten för sektorer, bolag och stiftelse. VD ska följa respektive bolagsstyrelses mål, riktlinjer och anvisningar samt tillse att överordnad styρνivå får den information och det underlag som erfordras för att fatta välgrundade beslut. Samtliga styrande nivåer i kommunen, KF, kommunstyrelse, nämnder, bolag och stiftelsestyrelser måste arbeta med flera olika tidshorisonter; kortsiktigt, medellång sikt och långsiktigt.

10. Intern kontroll

Enligt Kommunallagen har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll.

Kommunstyrelsen, nämnder, bolag och stiftelsestyrelserna har ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Varje nämnd, beredning, utskott, bolag och stiftelsestyrelse ska upprätta en organisation för den interna kontrollen samt anta regler och anvisningar för den interna kontrollen.

11. Levandegöra

Riktlinjen publiceras på kommunens webbplats tillsammans med övriga styrdokument. Medarbetare och chefer i förvaltningen och bolagen ska ha kännedom om den riktlinjen och dess innehåll.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

12. Uppföljning

Detta dokument skall omprövas varje mandatperiod och när förutsättningar i kommunen eller omvärlden förändras på ett sätt som motiverar det.